

UTIPENITAMUNA NENI MIKUSHUAKAN

UAUITSHITUNA TSHETSHI UITSHIAKANITAU KA AUASSIUIHT MAMISHITSEMUTAU KIE KA UAPATSHEHT

Tshekuan ne uauitshitun e mamishitshemunanuti ?

Ne *Code criminel* ka ishinikatet takuana anite e uauitakan tan eshi-tshishpeuatakan mikushuakanat kie auenitshenat ka uapatshet eka 18 ka itatipipuneshiht mak uitshiakanuat tshetshi mamishitshemutau. Uauitshituna e mashitshemunanut tshetshi eka animatshetak mikushuakan kie ka uapatshet uauitak ka mishta matshipanit. Miam mate :

- Mikushuakanat ka auassiuht kie ka uapatshet tshikatshi mamishitshemutau eka etatau anite matshima e ueueshtakan anite **katshitapatakan eka ka mashituepan** kie anite aku eka e nukushiht tshikatshi teuat tshika takuan anite **kunaikan** tshetshi eka uapamatau ka mamishimatau
- Mekuam mamishitshemutau mikushuakanat ka auassiuht kie ka uapatshet tshika uitsheukuat **auenua ka ishpenimutuatau** tshetshi minuenimutau.

Eukuan kutak tshekuan e tutakan tshetshi minuenimutau mamishitshemutau :

- Passe kie ma **auenitshenat ka taht anite kaueueshtakan tshipatshi ishinakuanu tshetshi unuitshinakanitau** tshe ishpish uenapissish kie ma tshe ishpish nutam uauitakan tshekuan ka ishpanit uishamkanitau mikushuakanat ka auassiuht, kie ma tshikatshi mamishitshemutau kie ma **aku etatau eka e nukushiht ait tshikatshi tutakanu tshetshi eka uapamakanitau mamishitshemutau.**

- Tshekuanu tshe uitakau mikushuakanat ka auassiuht kie ka uapatshet tshipatshi ishinakuan tshetshi **pitutepanitakanu katshitapatakan eshku eka ueueshtakan tshetshi apashtakan mekuat ueueshtakaniti** tshetshi eka kau uitakau ka ishi-mamishitshemutau ueueshtakaniti.
- **Kaimit tshipatshi tshiminakanu** tshetshi kuessipan kukutshimat mikushuakana ka auassiuht ishinakuanit ka mamishimakan uin tshetshi tshishpeuatishuti.

Utipenitamunuau neni mikushuakanat !

Ne *Chartre canadienne des droits des victimes* ka ishinikatet unuipanitanipan nana shetan-pishum^u, pipun 2015 mishta tshituashun. Ne takuaikan tapuetueua mikushuakana, peikun anitshenat ka auassiuht, tshetshi tshitapakanit anite ishi-matshi-tutuakanitau mak tshetshi tutakan tshekuan mak tshetshi tshishpeuatakanitau ui natu-shetshiakanitau mak tshetshi eka piuenimakanitau. Mikushuakanat ka mishta matshi-tutuakanitau takuanu utipenitamunuau anite tshetshi uitshiakanitau mamishitshemutau miam ishinakuanit tshetshi pimipanitau kaueueshtakanit ka mishta matshi-tutakan. Neni tipenitamuna takuana anite utipenitamunuaua tshetshi tshishpeuatakanitau mikushuakanat.

Tipenitamun e tshi natuenitakan tshetshi tshissenitakan

Tipenitamun tshetshi tshishpeuatakan auen

Tipenitamun tshetshi tshissenitakan

Tipenitamun e tshi natuenitakan tshetshi tshishikashinanut

Tipenitamun e tshi mamishitshemunanut

Government of Canada
Gouvernement du Canada

Canada

Tan etshi ishi-uitshiakanitau mikushuakanat kie ka uapatsheht eka 18 ka itatipipuneshiht mamishitshemutau ?

Mikushuakanat ka auassiuht kie ma ka uapatsheht tshikatsi natuapameuat ka nashatshenit tshetshi natuenitamuatau tshetshi uitshiakanitau mamishitshemutau. Eku ne ka nashatshet tshe natuenitak anite kaueueshtakan tshetshi tutakan tshekuan tshetshi tshishpeuatakanitau eshk^u eka tshitshipan e ueueshtakan kie ma mekuat ueueshtakaniti. Mikushuakan kie ma ka uapatshet tshikatshi kie uin natuenitamueu kaueueshtakaniti tshetshi uitshiakan ueueshtakanit.

Ishinakuaki tshetshi natuenitakan tshetshi ka auassiuht apashtat katshitapatakanit eka ka mashitueupan kie ma tshetshi uitshikuat kutak auenua kie ma tshetshi pitutepanitakan anite katshitapatakan tshika ishinakuanu kaueueshtakan tshetshi tapuetak^u eshi-natuenitakan patush itenitaki tshipatshi eka minupan anite e ueueshtakan, miam mate itenitaki tshipatshi matshipaniku ne ka mamishimakan anite utipenitamun kauri kuishk ishi-ueueshikushit, Ishinakuani ka mamishimakan tshetshi uin tshishpeuatishuti, kaueueshtakan tshika tshimineu kaimit tshetshi kueshte kukutshitshemuniti, tshipatshi kie kaueueshtakan tshipatshi itenitamu tshetshi ka mamishimakaniti kueshte kukuetshimat ka uapatshet.

Eshinakuaki tshetshi natuenitakan tshetshi unuitashinakanitau passe auenitshenat ka taht kaueueshtakan kie ma kassinu etashitau kie ma tshetshi tapuetuakan ka auassiuht ka uapatshet tshetshi mamishitshemut aku anite eka e uapamakan, ishinakuanu kaueueshtakan tshetshi akua tutuati ka uapatshenit eka 18 ka itatipipuneshiniti. Kaueueshtakan kie tshika minu-tshitapatamueu aikamiakanu a auen tshetshi mamishitshemut anite ka ishpanit, uemut ishinakuu tshetshi uitakan tshekuan uet tshishpeuatakan ka uapatshet kie tshetshi tshishpeuatakan miam ui natu-shetshiakan kie ma natu- ui-ishi-matshi-tutuakaniti kie ishinakuu tshetshi ishi-natuenitakanit uemut ne ka auassiuht ka uapatshet.

Tshipatshi a ishinakuanu tshetshi eka tapuetak^u nenu ua tutakanit ka mamishimakan ?

Eshinakuani anite umashinaikan ne Code criminel ka ishinikatet eukunu tshetshi tshishpeuatakan mikushuakana ka auassiuht mak ka uapatshenit mak tshetshi eka animiuhtau mamishitshemutau eka upime ashtakanit utipenitamun ka mamishimakan. Takuan nanikutin, kaueueshtakanit eshinakuani tshetshi eka tapuetakau kie ma tshetshi eka nutam patshitinikau eshi-natuenitakan e mamishitshemunanuti tshetshi akua tutuakan ka mamishimakan e ueueshiakaniti.

Tanite etutenanut anu ui tshissenitakan tshekuan ?

Ishinakuaki tshin kie ma kutak auen ka nishtuapamek^u e mikushuakanut tshikatshi uitshikunau. Mashue eshpitashkamikat tshitassinat patshitinamuat uauitshituna tshetshi uitshiakan auen ka mikushuakan miam ui-natu-tshissenitamek^u tshekuan kie ait tshikatshi ishi-uitshikunau ne Répertoire des services aux victimes ka ishinikatet tshikatshi uitshikunau anite pessish e apiek^u.

<http://www.justice.gc.ca/eng/cj-jp/victims-victimes/vsd-rsv/index.html>

© Tshishe-Utshimashkueu ute canada mak ne tshishe-utshimau nite ka uaueshitakan mak nite tshishe-utshimat ka tatishkuat utshimashkueu ute canada 2019

ISBN 978-0-660-30658-2
Cat. No. J2-412/5-2015Rm-PDF